

BEZORGD

Online shoppen: duurzaam of niet?

**Een sweater uit
Amerika, een
jurkje uit China...
Onze digitale
aankopen
leggen heel
wat kilometers
af. Moeten we
ons daarvoor
schamen? Of
zijn webwinkels
en bezorgers
groener dan we
denken?**

Ik heb een goede band met mijn pakketbezorger. Hij vraagt hoe het met me gaat, of ik genoeg journalistieke klussen heb en of het derde hippe badpak dat ik had besteld, nou eindelijk een schot in de roos was (aangezien ik de eerste twee had teruggestuurd). Ik vraag hem of hij zich wel warm genoeg aankleedt als hij 's avonds laat nog moet bezorgen, en of zijn collega's een beetje aardig voor hem zijn. Zo'n band ontstaat alleen als je elkaar minstens een keer per week bij de voordeur treft. In ons geval is het soms meerdere keren per week, omdat ik werkelijk alles online bestel: van galajurk tot schoenen en van schemerlamp tot toiletrolhouder. Zeker wat betreft meubels en woonaccessoires heb ik de online-kassa's de laatste tijd flink laten rinkelen. Ik ga binnenkort verhuizen en struin nu eenmaal niet zo graag door woonwinkels en bouwmarkten. Toegegeven: ik kom ook zelden nog in een winkelstraat en vind het heerlijk om mijn boodschappen thuis te laten bezorgen. Gemak dient de mens – en ik kan lekker in mijn joggingbroek achter mijn laptop blijven zitten.

MEER KILOMETERS DAN OOI

Daarom schrok ik toen een vriendin mij laatst vertelde dat online shoppen helemaal niet duurzaam is. Ik had daar nooit bij stilgestaan. Bovendien bleef ik met vraagtekens zitten: zou het niet juist beter zijn voor het milieu om online te winkelen in plaats van mezelf steeds van binnenstad naar woonplek te verplaatsen? Die gedachte hadden wetenschappers vijftien jaar geleden ook. Online shoppen zou goed zijn voor het milieu, want het zou betekenen dat we er zelf minder op uit zouden gaan met onze auto's. Maar dat blijkt maar voor een deel te kloppen. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek reden we in Nederland in 2017 meer kilometers dan ooit. De meeste kilometers werden afgelegd door personenauto's: 119,1 miljard, ruim 14 procent meer dan in 2002. Positief is dat er per auto gemiddeld iets minder gereden werd dan vijftien jaar geleden (misschien wel door het online kopen), maar omdat er in Nederland zo veel auto's bijkwamen, heeft het milieu daar niets aan. Het aantal afgelegde kilometers door de 1 miljoen bestelbusjes in ons land stijgt ondertussen elk jaar (sowieso door alle pakketten). "Het helpt niet dat sommige vervoerders in vervuilende bestelbussen rijden," zegt Walther Ploos van Amstel, lector logistiek aan de Hogeschool van Amsterdam. Hij weet alles over hoe onze pakketjes bij ons terechtkomen. "Het helpt ook niet dat er meer busjes rondrijden dan nodig is, omdat we vaak niet thuis zijn als de bezorger komt. Daarnaast zijn de meeste bestelbussen te groot. Kleinere busjes zijn een optie als er niet zeventig tot tachtig procent lucht in een pakketje zou zitten."

**Zijn de verzendkosten
vanuit het buitenland
hetzelfde, dan weet je
dat het milieu de
echte prijs betaalt**

MET DE GROETEN UIT AZIË

Dat we zonder blikken of blozen een jurkje met het vliegtuig uit China laten komen, daar hadden wetenschappers ook geen rekening mee gehouden. Maar ja, hoe hadden ze kunnen weten dat het zo goedkoop zou zijn om via Instagram en Facebook bij Aziatische webwinkels te bestellen? "Consumenten kijken online vooral naar de prijs van een item. Als iets op Alibaba vijftig cent goedkoper is dan bij een Nederlandse webshop, dan bestellen ze het bij Alibaba," zegt Anne Knol, verkeersdeskundige bij Milieudefensie. "Maar als je de bizarre routes ziet die zulke pakketten vanuit Azië afleggen en dan bedenkt dat de verzendkosten vaak hetzelfde zijn als die van de Bijenkorf, dan weet je dat het milieu uiteindelijk de echte prijs betaalt." →

Ook de vele pakketjes die we terugsturen zijn een probleem. Zo'n veertig tot zestig procent van de kleding en schoenen die we bestellen gaat retour. Soms omdat een product tegenvalt, vaker omdat een item niet past (zoals die badpakken die ik bestelde). Betekent dit alles dat via de computer winkelen fouter dan fout is? En dat we ons over vijf jaar schuldig voelen omdat we pakketjes van Zara en H&M naar ons toe lieten sturen? Nee, zo erg is het ook weer niet. Er gebeurt al veel om het duurzamer te maken en experts verwachten dat webwinkels, bezorgbedrijven en consumenten de komende jaren steeds beter hun best zullen doen om de impact van online bestellingen op het milieu te verkleinen.

Er wordt van alles bedacht tegen retouren: van virtuele paspoppen tot pashokjes in het postkantoor

VAN BUSJE NAAR BAKFIETS

De bezorging van onze pakketjes kan nog een stuk efficiënter en schoner, zegt Knol. "Zeker in de grote steden rijden te veel bestelbusjes rond. Het zou beter zijn om een distributiepunt aan de rand van de stad te maken en van daaruit met milieuvriendelijk vervoer te bezorgen." Hier en daar gebeurt dat al: er rijden elektrische busjes en wagentjes rond (die van onlinesupermarkt Picnic heb je misschien weleens gezien) en PostNL bezorgt een deel van de pakketjes met elektrisch aangedreven bakfietsen. Bol.com, een van de grootste webwinkels van Nederland, wil vaker gebruik gaan maken van die fietsen. "We zijn momenteel aan het testen of we pakketjes binnen twee uur kunnen bezorgen per elektrische bakfiets," vertelt woordvoerder Marjolein Verkerk. "We willen laten zien dat snel bezorgen niet slecht voor het milieu hoeft te zijn." De webwinkel heeft sowieso grote ambities: bestellen bij Bol.com moet in 2025 klimaatneutraal zijn (dat betekent dat er geen CO₂-uitstoot is of dat de uitgestoten broeikasgassen ergens anders mee worden gecompenseerd). Daarmee gaat

het bedrijf verder dan andere grote spelers. Het doel van Zalando is om in 2020 de CO₂-uitstoot van elk pakketje met tien procent verminderd te hebben. Asos wil tussen nu en 2020 de CO₂-uitstoot per pakketje verminderen, maar zegt daar niet bij met hoeveel procent. Ook aan het verminderen van het aantal teruggestuurde pakketjes wordt door veel webwinkels al gewerkt. "Retouren kosten ze veel geld, zo'n tien euro per zending," legt Ploos van Amstel uit. Daarom worden er allerlei dingen bedacht: van virtuele paspoppen tot pashokjes in het postkantoor. Bol.com verkoopt geen kleding en heeft het daarom makkelijker – daar wisten ze met uitgebreide productbeschrijvingen het retourpercentage onder de tien procent te krijgen. Ploos van Amstel: "Bij webshops die kleding verkopen, denk ik dat het ingeven van je maten de toekomst heeft. Hoe beter zij kunnen inschatten of een kledingstuk jou past, hoe minder jij hoeft terug te sturen." Volgens de lector logistiek hoef ik me dus niet te schamen als mijn lieve pakket-

GROEN SHOPPEN DOE JE ZO

- ➊ Kies liever voor een Nederlandse webwinkel dan voor een Chinese of Amerikaanse.
- ➋ Kijk goed naar de foto's van een product, lees de beschrijving en de reviews: zo kun je inschatten of het item aan je verwachtingen voldoet en of het je past.
- ➌ Als je de mogelijkheid hebt, kies dan bij het afrekenen voor de milieuvriendelijkste bezorgoptie (liever per boot dan per vliegtuig, liever per elektrisch voertuig dan per dieselbusje).
- ➍ Zorg ervoor dat je thuis bent als de bestelling wordt afgeleverd.
- ➎ Bevalt een product niet, stuur het dan zo snel mogelijk retour. Hoe sneller webwinkels een retour verwerken, hoe groter de kans dat ze het product aan iemand anders kunnen verkopen en het niet verloren gaat.

bezorger met een stapel dozen voor de deur staat. "De wetenschap durft nog niet te zeggen wat beter is voor het milieu: online shoppen of fysiek winkelen. Het meest duurzame wat je kunt doen, is goed nadenken over wat je koopt. Bestel geen kleren die je nooit aantrekt en laat het niet uit China komen." Die woorden stellen me gerust. Met online shoppen is niets mis, zolang je maar een beetje bewust te werk gaat. Ik beloof plechtig dat ik na mijn verhuizing zal minderen. Tot die tijd laat ik mijn pakketbezorger nog wel een paar keer komen. Ik durf hem alleen nog steeds niet te vertellen dat ik straks ergens anders woon. **G**